

Combaterea traficului de droguri – șanse de reușită în contextul actual

Fighting against drug trafficking – chances of success in the current context

Lutter contre le trafic de drogue – les chances de réussite dans le contexte actuel

Barbu Ana-Maria

Facultatea de Drept, Universitatea București, Master de Științe Penale

REZUMAT

Lucrarea de față își propune să analizeze în ce măsură pot autoritățile să câștige lupta împotriva traficantilor de droguri, făcând o scurtă prezentare a armelor și resurselor de care dispun ambele tabere. Se încearcă aducerea în lumină a unor date statistice și situații de fapt alarmante, de natură a demonstra că tendințele de creștere a cererii de droguri reprezintă rezultatul unei atmosfere sociale nesănătoase, motiv pentru care o astfel de luptă devine din ce în ce mai greu de câștigat pentru organele judiciare.

RÉSUMÉ

Ce travail veut analyser dans quelle mesure les autorités peuvent gagner la guerre contre les trafiquants de narcotiques, en faisant une courte présentation des armes et des ressources à la disposition des deux cotées. On essaye de mettre en avant les données statistiques et les situations alarmantes qui veulent démontrer que l'augmentation de la demande de drogues est le résultat d'un climat social malsain. Cela ne peut que rendre la bataille plus difficile à gagner pour les organismes judiciaires.

ABSTRACT

This paper aims to analyze in what extent the authorities can win the fight against drug traffickers, making a brief presentation of the weapons and resources available to both sides. It tries to bring in the light some statistical data and alarming facts, proving that the increasing demand for drugs is the result of an unhealthy social atmosphere, which is why such a struggle is becoming increasingly difficult for the judicial authorities to win.

CUVINTE CHEIE / MOTS-CLES / KEYWORDS:

Trafic de droguri, droguri de mare risc, drept comparat, tehnici de investigare și combatere

Trafique de drogues, drogues a haut risque, droit comparé, techniques d'investigation et de contrôle

Drug trafficking, high-risk drugs, comparative law, investigation and control techniques

„Împreună putem și trebuie să oprim această formă modernă de sclavie, numită dependență de droguri; împreună putem opri violențele generate de aceasta; împreună ne putem îndeplini obligația de a crea o societate fără droguri pentru generațiile următoare; împreună putem face ca forța vieții și a speranței să învingă forța morții și a disperării.

Aceasta este responsabilitatea cu care ne-a însărcinat comunitatea mondială pe toți. ”

(Javier Pérez de Cuéllar, fost Secretar General al Națiunilor Unite)

1. „Luau sămânța de cânepă pe care o aruncau pe pietre fierbinți, scoase din foc”

Astfel își începe Herodot povestea despre folosirea drogurilor de către strămoșii noștri, continuând: *“îndată ce ea atinge pietrele, răspândește un fum și niște aburi atât de denși, încât întrece cu mult efectele unei căldări elinești. Excitați de această baie, ei strigă de bucurie”*.

Acest fenomen însă, ca și în alte părți ale lumii, a cunoscut o evoluție în timp, efectele lui fiind conștientizate abia în prezent.

Pe lângă folosirea drogurilor în ritualul descris mai sus, acestea mai erau utilizate și în medicină, așa cum rezultă din literatura de specialitate. Astfel, s-a constatat că pe teritoriul carpato-danubiano-pontic se efectuau în mod frecvent trepanații craniene, operații deosebit de dificile și în zilele noastre. Cu ocazia efectuării acestor operații, medicul apela la proprietățile drogurilor pentru anestezie și ameliorarea durerilor.

Schimbările comerciale ușurate de deschiderea la Marea Neagră, precum și prezența cetățitor grecești au făcut posibilă aducerea unor noi droguri, necunoscute în acest spațiu sau a acelor deja cunoscute, dar în altă formă. Așa, de exemplu, Ovidius, în lucrarea sa „Ars Amandi” scria, exilat în cetatea Tomis, că *”nu sunt bune filtrele veștejitoare date fetelor, ele dăunează sufletelor și au puteri inebunitoare”*.

În timpul domniilor fanariote, se remarcă scrisoarea domnului Țării Românești și ulterior al Moldovei, Nicolae Mavrocordat, către Patriarhul Hrisant Notara la Constantinopol, prin care îl înștiința despre trimiterea a *”doua tenhuzuri (pastile) gătite cu mult penzehr (antidot)”* și *”un magiun-de opiu-ales”*.

Cum era de așteptat, folosirea acestor substanțe a început să creeze dependență, fiind cunoscute câteva cazuri celebre, cum ar fi cel al lui Constantin Racoviță Cehan, domn al Moldovei și al Țării Românești, care *”de atâta era strașnic că mânca afion (opiu) dimineața și la vreme de chindii bea pelin cu ulciorul”* sau cel al Mariei Calimachi, care solicita *”picături de licfor anodin (opiu preparat)”*.

În prezent, drogurile, considerate până nu de mult un viciu al celor privilegiați sau al celor bătuți de soartă, amenință astăzi chiar esența civilizației, creierul uman. În ierarhizarea problemelor care îngrijorează omenirea, sondajele de opinie plasează drogurile pe același plan cu războiul, sărăcia și cancerul, însă înaintea SIDA, terorismului, poluării sau catastrofelor naturale.

2. Dimensiunea globală a fenomenului – amploarea traficului de droguri de mare risc

Producția și traficul ilicit de droguri reprezintă una din formele cele mai active de manifestare a crimei organizate transnaționale. Profiturile obținute de această activitate ilicită, care depășesc cu mult unele afaceri legale, au făcut ca, pe lângă organizațiile mafiot tradiționale, să apară zeci și sute de grupări și bande criminale care pun în prim planul preocupărilor lor producția și traficul de droguri. Îngrijorător este faptul că, în unele țări, aceste activități se desfășoară sub privirile îngăduitoare ale autorităților¹, context în care organizațiile criminale posedă mii de hectare de pământ arabil pentru culturile de plante opiacee, angajați pentru procesul de fabricare a drogurilor, grupuri de protecție, specialiști în domeniul chimiei, informaticii, economico-financiar și întreaga logistică².

În Asia și America Latină, banii obținuți din vânzarea drogurilor ilicite sunt folosiți la achiziționarea armelor și la sprijinirea războiului și a rebeliunii³.

Odată cu dezvoltarea societății, producția și consumul de droguri au cunoscut o explozie extraordinară: în primul rând, intuind posibilitatea de câștig fără muncă și exploatând slăbiciunile umane, tot mai multe persoane se implică în afacerea traficului. În al doilea rând, vechile locuri

¹ În anul 2002, ministrul de interne afgan a fost acuzat că ar avea legături cu rețelele de trafic de droguri.

² Raport de evaluare a fenomenului drogurilor în România, Agenția Națională Antidrog, București, 2004

³ Raportul Organului Internațional de Control al Stupefiantelor pentru anul 2005, Organizația Națiunilor Unite

geografice unde se cultivau plante din care se obțineau drogurile, au atras atenția traficantilor, care le-au acaparat, transformându-și activitățile în unele organizate, bine puse la punct.

Îngrijorătoare este creșterea de la an la an a cererii de droguri de mare risc, cu precădere a heroinei și cocainei.

Heroina a fost descoperită în anul 1897 de către chimistul german H. Dreser, convins să a găsit în sfârșit leacul împotriva tuberculozei, boală care făcea ravagii la acel final de secol. Dar heroina este, dintre toate drogurile cunoscute până în prezent, cea care dă naștere cu cea mai mare ușurință toxicomaniei, euforia extrem de rapidă și intensă pe care o provoacă, făcând-o în ochii consumatorilor de pe toate continentele cel mai apreciat derivat al morfinei. Cu atât mai mult cu cât se și obține cu eforturi relativ mici, prin acetilarea morfinei.

Un alt producător natural de droguri este cocaierul, un arbust cu frunze perene ce crește în vestul Americii de Sud, frunzele sale fiind masticate, de multe secole, în anumite regiuni ale Americii Latine, în special de locuitorii munților și ai platourilor înalte. **Cocaina** cunoaște astăzi, din punct de vedere al abuzului, o răspândire extraordinară, depășind cu mult aria geografică tradițională. În afara Americii de Sud ea este utilizată după rafinare prealabilă sub formă de praf, *crack* (cocaina de bază, găsită pe străzi), care are efecte mai puternice. Este adevărat că și aceste efecte depind în mare măsură de persoana și doza utilizată. Când acestea scad, cocaina este prizată tot mai mult, generând astfel dependența.

2.2. Producția și traficul ilicit de droguri de mare risc

În prezent, există trei centre distincte de producție a opiaceelor care aprovizionează trei piețe principale, și anume:

- Afghanistanul, care aprovizionează țările învecinate, Orientul Mijlociu, Africa și, în mod deosebit, Europa;
- Myanmar-Laos, care furnizează opiacee țărilor învecinate (în special Chinei) și continentului Oceania (în principal Australiei)
- America Latină (Columbia, Mexic, Guatemala și Peru) care aprovizionează America de Nord, iar în mod deosebit, SUA.

Producția și traficul ilicit de heroină provin din Asia de SV: drumul începe de la frontiera dintre Afganistan și Pakistan unde în luna martie 1994 autoritățile au desființat nu mai puțin de 15 laboratoare clandestine și au confiscat, concomitent 6,3 tone de heroină și 3,7 tone de anhidridă acetică. Traseul se continuă prin Iran, Turcia, ajungând apoi în Istanbul, o veritabilă și importantă placă turnantă de distribuire a heroină. Se apreciază că peste 80% din acest drog confiscat în Europa a fost transportat pe ruta balcanică via Turcia – cele 7 țări europene ce constituie destinația principală⁴.

Într-un comunicat de presă din data de 2 septembrie 2006, Directorul Executiv al Biroului Națiunilor Unite privind Drogurile și Criminalitatea, Antonio Maria Costa, preciza că recolta de mac opiaceu obținută în anul 2006 în Afganistan reprezintă aproape 92% din producția la nivel mondial și depășește cererea globală cu 30%: „Opinia publică este din ce în ce mai frustrată de faptul că în Afganistan culturile de mac opiaceu nu pot fi ținute sub control. Investițiile politice, militare și economice făcute de țările coaliției nu au un impact vizibil asupra acestor culturi. Prin urmare, opiul din Afganistan finanțează insurgenții, mafia internațională și duce la decesul a peste o sută de mii de persoane în fiecare an.”

Instabilitatea politică și militară, precum și sărăcia în care se află populația a permis traficantilor de droguri să stăpânească și zona cunoscută sub denumirea de „Semiluna de aur” – Afganistan, Pakistan și Iran. Aici, populația seminomadă, care se bucură de obținerea unor venituri sigure din traficul ilicit de droguri, cultivă pe suprafețe mari mac opiaceu și cannabis, transformate mai apoi în renumita *heroină persană*.

⁴ Germania, Italia, Olanda, Belgia, Spania, Franța și Anglia

În Pakistan⁵ se găsesc peste 800 de laboratoare clandestine care produc o heroină de calitate superioară, exportată mai apoi în SUA, Europa și Orientul Mijlociu. Mafia drogurilor din acest stat a profitat de instabilitatea politică a țării și de lipsa de reacție a autorităților.

Mafia drogurilor din Afganistan și restul republicilor din Asia Centrală se identifică printr-un caracter exclusiv familial sau etnic al rețelelor criminale:

- **Rețelele naționale**, al căror rol pe piață constă în cumpărarea opiaceelor de la fermieri și vânzarea lor cumpărătorilor internaționali;
- **Organizațiile criminale transnaționale**, care pe lângă faptul că stochează drogurile în Afganistan, le depozitează în centre regionale diferite (precum Osh, Shymkent și Samarkand), unde se implementează din ce în ce mai multe laboratoare clandestine;
- **Grupările armate nestatale și grupările teroriste** (talibanii, Al-Qaeda și Mișcarea islamică din Uzbekistan). Acestea sunt comandate de „lorzi ai războiului”, persoane cu experiență în derularea unor războaie civile. Ei domină comerțul cu droguri în două modalități: prin colectarea taxelor de la cultivatorii locali sau de la traficanții care tranzitează teritoriul lor și prin controlul procesului de fabricare a drogurilor în laboratoarele clandestine.

Relieful Asiei nu este un obstacol pentru traficanți: munții din nord-estul Afganistanului prezintă trecători dificile, dar foarte puțin supravegheate.

Iranul a adoptat o legislație severă în domeniu, determinând traficanții să caute noi rute de transport. Astfel, legea din 12 ianuarie 1989 prevede pedeapsa capitală în cazul deținerii a cel puțin 5 kg de opiu brut sau 30 de grame de heroină.

Prin urmare, Tadjikistanul reprezintă în acest moment principala cale de acces a opiaceelor ce provin din zona „Semilunei de aur”. Aproximativ 3% din familiile agricultorilor din Tadjikistan se ocupă de cultivarea opiului și între 10 000 și 40 000 de tadjikistanezi (0,4% din populația totală) se ocupă cu comerțul de opiu, fiind folosiți de traficanți ca transportatori sau intermediari.

În prezent, în Afganistan, numai în 6 din cele 34 de provincii nu se cultivă mac opiaceu, aproximativ 12,6% din totalul populației fiind implicată în cultivarea opiului.

În ceea ce privește cocaina, Columbia este statul cu cea mai mare suprafață cultivată cu coca, în ciuda scăderii cu 9%, de la 86 000 ha la 78 000 ha a suprafeței de cultură. La nivel statal, 72% din numărul global de capturi de cocaină se concentrează pe teritoriul a 5 state: Columbia, SUA, Venezuela, Spania și Ecuador.

Traficanții de cocaină încearcă să utilizeze noi rute de transport a drogului, alegând cu precădere tranzitarea Africii. Primul motiv provine din îmbunătățirea sistemelor de supraveghere desfășurate de autoritățile locale și de autoritățile americane în regiunea Caraibe și America Centrală, ruta tradițională folosită de traficanți⁶.

Cu toate acestea, este remarcabilă prezența masivă în Marea Caraibilor a navelor special construite pentru a evita reperarea lor de către autorități și serviciile antidrog din zonă prin mijloace fizice, vizuale, mecanice, electronice sau acustice. Ele transportă până la jumătate de tonă de cocaină și sunt practic invizibile pentru ochiul liber și indetectabile pentru radarele de suprafață la peste un km distanță, producând un semnal radar imperceptibil chiar pentru radarele aeriene situate la o altitudine mai mare de 300 m.

Al doilea motiv este legat de diminuarea consumului de cocaină înregistrată în SUA, față de o creștere a cererii în Europa. Africa este deci o rută comodă și sigură pentru a ajunge o piață în creștere.

2.3. Mijloacele de traficare cel mai frecvent utilizate

Traficul de droguri, în sensul celor arătate mai sus, îmbracă două aspecte diferite:

⁵ Pakistanul este considerat un narcostat (țară în care statul sau un sector de activitate din societate este implicat în traficul de droguri, realizând profituri în urma acestei activități).

⁶ În ultimii ani s-au ridicat baze de supraveghere americane din Anzi în Insulele Caraibe, iar autoritățile olandeze au intensificat supravegherea cu patrulare aeriene poziționate în insulele Curaçao și Saint Martin.

- **traficul derulat de amatori cu cantități minime** (câteva grame) ce sunt destinate uzului personal sau al apropiaților, în prezent constatându-se o creștere constantă a acestei metode;
- **traficul internațional** vizând, în general, mari cantități de opium, heroină, cocaină, cannabis ori droguri de sinteză sau precursori. În acest caz, marfa este transportată sub supraveghere de către veritabili profesioniști în domeniul traficului de droguri, fac parte din organizații criminale, adesea la nivel internațional.

În ambele situații, ingeniozitatea în a găsi locuri și modalități de ascundere este nelimitată.

Traficanții analizează totul, de la condițiile economice, politice, sociale din zonele de trafic până la automatismele ale organelor de control, influența unor lideri de opinie, obiceiuri, persoane aflate în risc social, etc., de cele mai multe ori anticipând posibilitățile de reacție a organelor abilitate în prevenirea și combaterea acestui fenomen.

Lupta împotriva traficului ilicit de droguri, din punct de vedere al activității de constatare în flagrant, trebuie să se bazeze în primul rând pe profesionalismul și motivația celor ce fac parte din echipa destinată pentru efectuarea acestei activități, în funcție de indicii de suspiciune și de cunoașterea mijloacelor de trafic care cel mai frecvent sunt utilizate.

2.3.1. Traficul feroviar

Constatarea în flagrant în traficul feroviar de mărfuri și de persoane prezintă dificultăți deosebite și anume:

- timpul scurt destinat controlului uzual
- numeroasele posibilități de ascundere
- dificultăți cauzate de obligativitatea efectuării de controale itinerante

Aceste criterii demonstrează că rezultatele activității vor depinde, în mod deosebit, de inițiativa personală a membrilor echipei, de atenția permanentă și de observarea continuă a pasagerilor pe toată durata efectuării constatării.

Mijloacele de ascundere utilizate mai frecvent se împart în două categorii:

- a) **Locuri care nu au fost special amenajate** pentru ascunderea de mărfuri și bunuri în compartimentele vagoanelor⁷.
- b) **Locuri amenajate special**⁸

2.3.2. Expedițiile poștale

Expedierea drogurilor pe cale poștală constituie o metodă de traficare deloc neglijabilă. Mijlocul cel mai răspândit constă în ascunderea drogurilor într-un plic obișnuit, lipit între două foi sau două cărți poștale.

Următorii indicii pot conduce la depistarea unui astfel de trafic:

- plic cu o grosime sau o greutate neobișnuită;
- plic lipit cu bandă adezivă;
- lipsa adresei expeditorului;
- diverse mențiuni pe plic ca: *urgent, film nedezvoltat, expediere dintr-o regiune considerată zonă de risc din punct de vedere al traficului ilicit de droguri;*
- plicul nu conține mențiunea – *valoare declarată* – sau are declarată o valoare inferioară în raport cu conținutul său;

⁷ sub banchete, sub masa rabatabilă, lacașul corpurilor de iluminat, sub saltelele paturilor, în lenjeria de pat, în dulapuri, în plasa de bagaje, oglindă, tablourile de pe pereți, sistemul de alarmă, plafon, jaluzele, conducta de aer de sub fereastră, numărul locului, difuzorul montat în plafon, strapontină, cutia comutatorului, tapetul plafonului; toailete vagoanelor – sub chiuveță, distribuitorul șervețelelor de hârtie, coș de gunoi, ruloul de hârtie igienică, robinetul de apă, dulapuri, oglindă, distribuitorul de săpun, rezervorul wc-ului și capacul acestuia, conducta de sub chiuveță.

⁸ deșurubarea pereților din spatele toaletei, desfacerea spătarelor scaunelor (canapelelor) prin simpla deșurubare a șurubului de fixare, desfacerea radiatoarelor, desfacerea tetierelor, cutia de frână, sistemul siguranțelor, conducta de alimentare cu apă, aer, căldură, zonele sub tensiune, compartimentul de mărfuri.

- utilizarea unei adrese false.

Subliniem ca o ultimă tendință de traficare a drogurilor pe cale poștală aplicarea unei mărci poștale sau abțibilduri pe spatele cărora se află o doză de LSD.

2.3.3. Traficul aerian

Ca locuri de ascundere a drogurilor, frecvent întâlnite în traficul aerian⁹ menționăm:

- a) locuri legate de construcția tehnică a aeronavei: cabina echipajului, bucătărie, toaletă, scaunele pasagerilor, plafon, pereții laterali.
- b) marfă transportată și efectele personale ale călătorilor: florile și plantele naturale și artificiale, sticlele de băuturi, materialele sportive, alimentele pentru aprovizionarea aeronavei.

2.3.4. Traficul rutier

În cadrul traficului rutier, controlul efectuat în cadrul constatării în flagrant a traficului de droguri poate avea ca obiect două categorii de vehicule: autoturisme și automarfare. La controlul autovehiculului se vor scoate și se vor asigura cheile mașinii după care se va examina autovehiculul într-o ordine logică. Se recomandă a trata vehiculul ca fiind alcătuit din cinci părți componente : exteriorul, interiorul, portbagajul, compartimentul motorului și dedesubtul mașinii.

2.3.5. Traficul maritim

Înainte de toate, este bine să se analizeze: naționalitatea vasului și a membrilor echipajului, istoricul voiajului, tipul vasului, dacă vasul, agentul sau companiile comerciale implicate figurează pe liste sau consemne internaționale, fiind de natură să genereze suspiciuni vase sub pavilionul unor state recunoscute ca având legături cu traficul diferitelor categorii de bunuri speciale, personal ce provine din astfel de state, escale în porturi cu mare risc, etc.

2.3.6. Folosirea corpului uman pentru a transporta drogurile

Deși nu poate fi vorba de un volum important, contrabandiștii folosesc adesea și corpul uman pentru transportul de bunuri speciale, îndeosebi droguri. Tehnicile de ascundere folosite diferă de la caz la caz, metoda aleasă depinzând, bunăoară în cazul traficului de droguri, de cantitatea de droguri ce se voiește a fi traficată, de destinația acestora și, foarte important, de percepția contrabandiștilor despre sistemul de control pe parcursul rutei.

Și aici practica a relevat, printr-o anumită frecvență, existența unor **indicii de suspiciune** precum:

- costul călătoriei nu corespunde cu funcția și venitul pasagerului care se prezintă la controlul vamal;
- aspectul exterior nu concordă cu bagajul și cu statutul declarat;
- nervozitate crescută și nejustificată; un număr nefiresc de bagaje – prea multe ori prea puține;
- tentativă de contrabandă cu obiecte de valoare nu foarte mare pentru a focaliza atenția funcționarilor asupra unor aspecte lipsite de importanță;
- încercări de a distra atenția funcționarilor vamali folosind diferite tertipuri;
- schimbarea tonalității, volumului sau debitului verbal;

---

⁹ valizele, mapele și gențile cu fund dublu, pereți dubli, capace duble rămân mijloace curenț folosite pentru traficarea drogurilor; pachetele mici de toate felurile, conținând amintiri sau cadouri, transportate sau trimise în mod separat sunt, de asemenea, folosite în traficul ilicit de droguri.

- date eronate în cuprinsul declarațiilor vamale din cauza emoțiilor ori neînvățării corespunzătoare a istoriei ce trebuie servită autorităților vamale;
- imposibilitatea de a răspunde la întrebări privitoare la costul biletului, cine și cum l-a cumpărat;
- lipsa unei motivații de călătorie în statul de destinație, lipsa unei rezervări de cazare, lipsa banilor.

O atenție mărită trebuie acordată **analizei aspectului exterior al persoanelor suspectate**, funcționarii cu atribuții în domeniu putând constata semne care să ducă la concluzia că persoana se droghează¹⁰.

Persoanele implicate în contrabandă și în traficul de droguri pot ascunde bunuri speciale în:

- a) **Interiorul corpului** – sunt înghițite, introduse în cavitățile corporale (anus, vagin, etc.), mascate între picioare (praful este ambalat într-o pungă de plastic iar apoi totul este învelit într-o pânză), puse în pachete fixate în jurul corpului, înăuntrul pleoapelor, creați sâni falși, etc.
- b) **În îmbrăcăminte sau încălțăminte** – îmbibate în obiectele de uz personal, în manșeta pantalonilor, în buzunare, în centură, corset sau portjartier, în ciorapi (eventual murdari pentru a crea un disconfort cât mai mare pentru cei ce controlează), în brăuri sau alte mijloace ce pot fi învelite în jurul corpului, în vestă, anexe de design ale hainelor, căptușeli false, în mănuși, îmbibate în prosoape, ascunzători create ori spații apte pentru aceasta existente din fabricație în talpa pantofilor sau a altor tipuri de încălțăminte, în talpa falsă la încălțăminte cu talpă groasă, în obiecte de încălțăminte uzate.
- c) **În bagajele de mână, valize, saci, alimente** – în pereți falși, buzunare mascate, fund fals, mânere, cutii de carton, jucării, alimente ori alte obiecte pentru nou-născuți, saci de dormit, diferite alimente cu volum adecvat (pâine, mezeluri, cașcaval, etc.)
- d) **În cosmetice** – în trusa de toaletă, portfard, cutii cu diverse loțiuni, flacoane de șampon, pastă de dinți, cutii de săpun, de parfum, ceară pentru epilat, etc.
- e) **Recipiente** de sticlă ori de altă natură – sticle cu băuturi alcoolice, termos, borcane cu dulceață, băuturi răcoritoare, cutii de bere, etc.
- f) **Cutii, lăzi** – cutii special amenajate cu fund ori pereți dublați, cutii conținând diferite marfuri (ciocolată, zahăr, legume deosebite, fructe, lapte praf, ceai, cafea clasică ori solubilă, șervețele, mășline, covoare, țigări, medicamente, etc.), cutii ce conțin documente de afaceri, mostre, anvelope, etc.
- g) **Cărți, albume, obiecte de artă** – impregnări în copertile sau paginile cărților mai vechi sau mai noi indiferent de valoarea lor culturală sau istorică, în cavități create în interiorul cărților, în albumele de fotografii, în coletele cu publicații diverse (ziare, reviste, anale ale universităților de prestigiu, etc.), plicuri de corespondență, lămpi, veioze, măști, figurine, tablouri, ornamente diverse, statuete, etc.
- h) **Aparatură electronică, foto, de măsură și control** – în interiorul carcaselor, în interiorul tuburilor sau altor recipiente ce conțin consumabile ori anexe, în interiorul ambalajelor pentru acestea, etc.

Cele arătate sunt, desigur, doar cu caracter exemplificativ, atât posibilitățile cât și imaginația infractorilor sunt greu de limitat, practic, orice, în anumite condiții, poate fi folosit pentru a ascunde, depinde doar de profesionalismul funcționarilor competenți să identifice orice este sau poate părea

¹⁰ pupile mărite, ochi injectați, paloare nefirească, transpirație abundentă pe frunte și palme, tremurături, ticuri nervoase, stare de tensiune a buzelor și umezirea lor deosebit de frecventă, pulsul mărit al carotidei, grimase, zâmbete sau suspine la momente nepotrivite; mișcări ale corpului ce denotă tensiune deosebită – balansarea de pe un picior pe altul, balansarea corpului înainte și înapoi, aranjarea frizurii, scărpinaarea nasului, urechii, nesiguranță în mișcare; o expresivitate deosebită a feței – evitarea presiunii create de privirea în ochi în timpul conversației, sprâncene ridicate, agitație, nervozitate vizibilă prin mișcarea mărilor lui Adam; semne suspecte de ascundere în interiorul corpului a drogurilor – față palidă, persoana se roșește brusc, are aspect obosit, ochii săi au pupile dilatate, pretinde că este bolnavă de stomac (nu se poate apleca, elimină gaze, merge legănat, preferă să stea în picioare).

suspect, să efectueze controlul cu profesionalism și să valorifice în plan procesual penal constatările.

3. Aspecte de drept comparat

În **Spania**, legea nu consideră drept infracțiune prevăzută de legea penală obținerea unui drog interzis atâta timp cât nu este realizată în vederea aprovizionării altora. Deși obținerea drogurilor ca urmare a producerii, fabricării, cultivării sunt incluse în scopul actelor considerate infracțiuni, din anumite motive jurisprudența spaniolă consideră că aceste acte nu ar trebui pedepsite. Totuși, posesia în public, despre care ar fi vorba dacă obținătorul nu ar trebui să meargă până la punctul de aprovizionare, ar atrage o serioasă sancțiune administrativă. Se consideră că, obținând un drog, nu săvârșește o infracțiune și nici nu va suporta sancțiuni administrative, această persoană care consumă drogul împreună cu prietenii sau alți consumatori obișnuiți dacă nu există pericolul unei răspândiri largi sau dacă distribuirea nu este făcută în public.

Politica olandeză în materia drogurilor a fost cu fermitate ancorată principiului limitării „pagubelor”. Se impune a se face distincție între derivatele cannabisului și droguri cum sunt heroina, cocaina și substanțele psihotrope ce prezintă un risc mare. Obiectul unei asemenea distincții îl reprezintă separarea pieții drogurilor dure de cea a drogurilor ușoare. Comerțul cu droguri este prohibit, iar cei care fac trafic sunt pasibili de pedepse grele cu închisoarea. Vânzarea și cumpărarea de cantități de cannabis sau de derivația ai acestei culturi poate ajunge la 30 de grame nefiind sancționată penal și chiar tolerată în anumite locuri – cafenele, de exemplu.

Creșterea consumului local și teama ca nu cumva comerțul să servească ca un ecran grupurilor de crimă organizată care fac trafic cu substanțe foarte periculoase a impus guvernului Olandei să aplice un control strict. Numărul de cafenele și de alte locuri unde se vindea cannabis a fost redus la jumătate. Cele care funcționează s-au obligat să respecte unele condiții, cum ar fi: interdicția de a face publicitate și de a vinde droguri dure iar cantitatea vândută să nu fie mai mare de 5 grame. Cultivarea de cannabis acasă pe scară mică este tolerată atâta timp cât vecinii nu se plâng de mirosul înțepător – în acest caz, plantele pot fi ridicate de poliție, ca obiecte interzise.

Politica germană conține elemente împrumutate atât din sistemul olandez cât și din cel elvețian. O decizie a tribunalului constituțional stipulează că posesia, cumpărarea și vânzarea micilor cantități de cannabis sau derivați ai săi, pentru consum propriu, rămân ilegale, dar nu antrenează începerea urmăririi penale.

În **Suedia**, simpla deținere de droguri este un delict penal care expune contravenientul la o pedeapsă cu închisoarea de maxim 6 luni. Legea autorizează însă tribunalele să înlocuiească detenția cu un tratament, dacă infracțiunea nu e pasibilă de o pedeapsă cu închisoarea mai mare de un an.

4. Procedee și tehnici speciale de investigare și combatere

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat faptul că mijloacele speciale de investigații sunt necesare în cazul investigării traficului ilicit de droguri de către organele judiciare. Totuși, ea cere ca amestecul în viața privată și gradul acestui amestec să fie necesar și proporționat. Și, probabil, ceea ce este mai important, ea cere ca acest amestec să fie însoțit de garanții procedurale suficiente în ceea ce ține de efectuarea și autorizarea lor, pentru a asigura că ele nu sunt utilizate în mod arbitrar, imprevizibil și necontrolat.

Principalele tehnici speciale de investigare folosite în combaterea traficului de droguri au fost enunțate în cuprinsul art. 20 din Convenția Națiunilor Unite privind combaterea crimei organizate transnaționale, recomandându-se statelor implementarea mecanismelor de acțiune a acestora și legislația aferentă. Aceste tehnici sunt următoarele: **înregistrările audio-video, supravegherea și controlul comunicațiilor și transmisiilor electronice, folosirea martorilor sub protecție și acordarea de imunități pentru aceștia, livrările supravegheate.**

4.1. Livrarea supravegheată¹¹

În ultimii ani au existat din ce în ce mai multe preocupări pe plan internațional pentru cooperarea între organele abilitate cu lupta antidrog din diferite state în scopul depistării și combaterii activităților ilicite ale traficantilor de droguri.

Tehnica livrărilor supravegheate¹² a drogurilor este considerată ca fiind o invenție a sistemului judiciar american, existând date conform cărora era folosită încă din 1931, ulterior fiind utilizată și reglementată și de către alte state.

Livrările supravegheate sunt autorizate într-un mare număr de țări, dar nu în toate statele. Sunt țări în care:

- legislația autorizează, în mod expres, recurgerea la livrările supravegheate;
- legislația interzice, în mod expres, recurgerea la livrările supravegheate;
- nu există în legislație referiri la aceste activități, însă tehnica livrărilor supravegheate este utilizată.

Dacă principiile fundamentale ale sistemelor lor juridice interne o permit, statele iau măsurile necesare, ținând cont de posibilitățile lor, pentru a permite recurgerea adecvată la livrări supravegheate pe scară internațională, pe bază de acorduri sau angajamente pe care ele le-au încheiat, în scopul identificării și prinderii persoanelor implicate în infracțiunile de trafic de droguri. De aceea, o primă condiție este aceea ca, fiecare stat în parte, dintre cele care participă la livrări supravegheate să obțină aprobările necesare de la organele lor interne, abilitate în acest sens, pentru a putea participa la livrări supravegheate.

Livrările supravegheate sunt de două feluri:

- *cu substituirea drogurilor*, care la rândul ei poate fi substituie totală sau parțială;
- *fără substituirea drogurilor*, în funcție de particularitățile fiecărui caz în parte.

Expedierile ilicite pentru care s-a convenit ca livrarea să fie supravegheată pot, cu consimțământul părților interesate, să fie interceptate și autorizate în continuare, în trimiterea lor, fie așa cum sunt (în acest caz este vorba de livrare supravegheată fără restituirea drogurilor), fie după ce drogurile au fost înlocuite total sau parțial cu alte produse (livrare supravegheată cu restituirea drogurilor).

În momentul în care se culeg informații ori date care duc la suspiciuni că o substanță este importată, exportată sau în tranzit în scopul fabricării ilicite de stupefiante sau substanțe psihotrope, fiecare stat semnatar informează, cât mai rapid posibil, autoritățile și serviciile competente ale părților interesate, mai ales furnizându-le informații privind numele și adresa expeditorului și importatorului și, atunci când este cunoscut, cel al destinatarului, desemnarea substanței, cantitatea de substanță exportată, punctul de intrare în țara interesată și data expedierii, modalitățile de plată utilizate și toate celelalte elemente esențiale pe care se bazează convingerea sa.

În organizarea livrărilor supravegheate, este necesar ca după ce se transmit toate aceste informații statelor pe teritoriul cărora se vor tranzita drogurile, să se obțină aprobările din partea organelor abilitate, iar aceste aprobări, împreună cu actele procedurale se trimit autorităților străine competente.

4.2. Interceptările și înregistrările audio și video¹³

---

¹¹ Art. 1, lit. k din Convenția asupra traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope, semnată la Viena la 20 decembrie 1988 arată că prin livrarea supravegheată se înțelege tehnica de a permite expedierile ilicite sau suspecte de droguri, narcotice, substanțe psihotrope sau substanțe cu care au fost înlocuite acestea pentru a le scoate din, a tranzita sau a introduce în teritoriul uneia sau mai multor țări cu știință și sub supravegherea autorităților competente, în vederea identificării persoanelor implicate în comiterea infracțiunilor.

¹² Metoda livrării supravegheate presupune colaborarea mai multor state în vederea depistării și prinderii traficantilor de droguri, care își desfășoară activitatea infracțională sau o parte din această activitate pe teritoriul acelor state. Livrările supravegheate se realizează pentru a se descoperi întreaga rețea de traficanti de droguri, începând de la cultivator, producător și până la distribuitor, cumpărător și consumator.

Folosirea unor dotări adecvate culegerii de informații în legătură cu persoanele implicate în comiterea de infracțiuni cu pericol social ridicat se practică în toate statele democratice. Acceptându-se ideea că organele judiciare desfășoară o activitate utilă din punct de vedere social și este în interesul societății, ca ea să fie cât mai eficientă, în majoritatea statelor democratice s-a creat un cadru juridic care reglementează dreptul acestor organe de a folosi tehnica operativă, inclusiv interceptarea convorbirilor telefonice sau a discuțiilor purtate în spații închise, limitându-se prin lege posibilitățile de a se abuza de asemenea mijloace.

Ca orice alt mijloc de probă, interceptările și înregistrările audio sau video au drept scop aflarea adevărului în cauză, ele având menirea de a dovedi împrejurările care au precedat, însoțit sau succedat săvârșirea infracțiunii, participanții la comiterea acesteia, gradul de participare, bunurile care au făcut obiectul activității infracționale, mijloacele folosite pentru punerea în aplicare a rezoluției infracționale, etc.

Datorită mecanismului concret de realizare și naturii preponderent informativ-operativă, rezultă că acest mijloc investigativ prezintă un grad sporit de dificultate în administrare, astfel încât se recurge la utilizarea sa numai în situația în care soluționarea unei cauze nu este posibilă prin alte mijloace probatorii.

4.3. Investigatorul și colaboratorul sub acoperire¹⁴

Printre metodele de noutate care se practică cu succes în lupta împotriva traficului ilicit de droguri de mai mulți ani de către organele judiciare din țările occidentale și, mai recent, și de către autoritățile competente din țara noastră, se află și aceea a infiltrării investigatorilor sub acoperire în grupurile de infractori.

Experiența luptei împotriva criminalității organizate a dovedit că utilizarea investigatorilor sub acoperire constituie o componentă importantă a acțiunilor de urmărire penală proactivă din cazurile instrumentate în zilele noastre. Aceste metode sunt cu deosebire utile în cazurile penale, unde există puține probe și nu sunt identificate persoane dispuse să depună mărturie.

Așa cum s-a arătat în literatura de specialitate, o acțiune sub acoperire prezintă trei caracteristici esențiale :

- a) *secretul* (agentul disimulează calitatea sa de polițist sau de terț care lucrează pentru poliție)
- b) *viclenia* (agentul construiește un scenariu în scopul de a câștiga încrederea unei persoane, în vederea constatării unei infracțiuni sau a strângerii de informații referitoare la o infracțiune), și
- c) *interacțiunea*.

Operațiunile sub acoperire pot fi de scurtă sau de lungă durată și îmbracă forme diverse ca pseudo-cumpărarea și varianta sa flash-roll, pseudo-vânzarea și penetrarea de rețele sau de grupuri.

Pseudo-cumpărarea constă în prezentarea în fața unei persoane ca și cumpărător potențial al unui bun, care este produsul sau obiectul infracțiunii. **Flash-roll-ul** este faptul de a etala sume de bani unor vânzători potențiali de mărfuri interzise sau de origine delictuoasă în vederea simulării

---

¹³ Includerea acestor mijloace de probă, după o perioadă în care a fost manifestată rețineră față de ele, în special datorită faptului că pot fi truate relativ ușor, reprezintă o modernizare a sistemului probațiunii în cadrul procesului penal. Legiuitorul a instituit unele măsuri care, pe de o parte, să preîntâmpinetrucarea lor, iar, pe de altă parte, să contribuie la verificarea ulterioară a autenticității lor.

¹⁴ Noțiunea de "investigator sub acoperire" este reprodusă din conceptul anglo-saxon (undercover investigator or agent), având în linii generale aceeași conotație, respectiv de a se infiltra și a lucra cu sau printre cei ce urmează fi observați în legătura cu furnizarea de informații, date, indicii sau probe privind activitatea de trafic de droguri, așa cum a fost reglementată prin Legea nr. 143/2000.

intenției de cumpărare. **Pseudo-vânzarea** este scenariul invers al pseudo-vânzării. Agentul tinde să vândă mărfuri, constituind produsul sau obiectul unei infracțiuni.

5. În loc de concluzii: România – „cap de pod” între Orient și Occident

Până nu demult, la noi în țară s-a considerat că fenomenul drogurilor nu a fost niciodată cunoscut, drogurile reprezentând ceva cunoscut numai de către Occidentul decadent, această idee fiind indusă de propaganda comunistă. Înainte de anul 1990, consumul ilicit de droguri constituia un aspect cu caracter excepțional, în cele câteva cazuri înregistrate consumatorii fiind cetățeni străini, în marea lor majoritate marinari.

În perioada de tranziție parcursă de România după revoluția din Decembrie 1989, criminalitatea organizată națională și internațională și-a făcut apariția și s-a dezvoltat, grupurile criminale acționând structurat în diverse domenii ale vieții sociale și economice. O parte dintre cetățenii români au profitat de dreptul la liberă circulație, ajungând să inițieze și pe teritoriul nostru forme organizate de criminalitate, deja existente în alte zone geografice.

O consecință nedorită și imprevizibilă a conflictului armat purtat în spațiul ex-Iugoslaviei a fost modificarea rutei balcanice tradiționale descrise mai sus. Astfel, s-a ajuns la situația ca rețelele să vehiculeze heroina prin România, Ungaria, Cehia spre Germania sau din Instambul prin porturile grecești spre cele italiene cu ajutorul ferry-boat-urilor.

Astfel, România s-a transformat în ultimii ani principalul tronson al celei de-a doua rute balcanice de transport al drogurilor către Europa Occidentală:

Turcia → Bulgaria → frontiera de sud a României, prin Negru Vodă, Vama Veche, Bechet și Giurgiu → București → Subcarpați → zona de vest a României → frontiera de vest, prin Nădlac, Borș și Petea → Ungaria → Budapesta → Slovacia, prin Rajka → zona sud-vestică a Slovaciei → Cehia → Germania.

Creșterea semnificativă a traficului de droguri prin țara noastră, este favorizată de o reglementare rigidă, care se dovedește inefficientă în combaterea acestui flagel. Eșecurile în materie sunt demonstrate de lipsa unei practici uniforme la nivelul instanțelor judecătorești cu privire la încadrarea juridică a unor fapte sau la aplicarea pedepselor. De asemenea, autoritățile române sunt puse în dificultate atunci când trebuie să țină pasul cu noutățile în materie de cercetare și cooperare interstatală. Nici în prezent, organele judiciare nu dau dovadă de o eficacitate sporită, făcând greșeli procedurale de condamnat, cu atât mai mult cu cât ajung să aducă grave atingeri drepturilor fundamentale ale omului.

Cel mai recent exemplu este condamnarea României pentru încălcarea dreptului la administrarea echitabilă a probelor prevăzut de art. 6 paragraful 3 lit d) din CEDO¹⁵, fiind interzisă recurgerea la activitatea investigatorilor fără să fi încercat obținerea mijloacelor de probă pe altă cale. În foarte multe cazuri, investigatorul sub acoperire acționează ca un agent provocator al săvârșirii infracțiunii.

Mai atragem atenția asupra faptului că legea română scapă din vedere consacrarea unui principiu esențial, regăsit în celelalte legislații europene, anume **criteriul cantității de droguri**, pentru a se putea face o delimitare corectă între ceea ce înseamnă deținere pentru consum propriu și deținere în scopul traficării.

În concluzie, având în vedere lacunele legislative precum și lipsa practicii uniforme la nivel de instanțe judecătorești, considerăm că statul român nu se bucură de toate resursele necesare pentru a putea câștiga în momentul de față lupta împotriva traficantilor de droguri.

BIBLIOGRAFIE

---

¹⁵ *Constantin și Stoian c. România*, 29 Septembrie 2009: Curtea a decis că infracțiunea de trafic de droguri a fost una provocată de către polițiști, fapt ce încalcă garanțiile consacrate de CEDO.

1. COSTICĂ BULAI, AVRAM FILIPAȘ, CONSTANTIN MITRACHE, BOGDAN NICOLAE BULAI, CRISTIAN MITRACHE, *Curs selectiv pentru examenul de licență*, Ed. Trei, 2008, București
2. CONSTANTIN MĂRUȚOIU, OANA BENGA, AUREL POP, *Droguri*, Ed. Napoca Star, 2002, Cluj
3. OLTEANU GABRIEL, IACOB ADRIAN GORUNESCU MIRELA, VOICU ADRIANA CAMELIA, POP ȘTEFAN, DRAGOMIRESCU BIANCA, RUIU MARIN, ȘTEFAN EDUARD CRISTIAN, *Metodologie criminalistică - Structurile infracționale și activitățile ilicite desfășurate de către acestea*, Ed. AIT Laboratories s.r.l., 2008, București
4. CONSILIUL EUROPEI, *Drug misusing offenders in prison and after release: proceedings – seminar, Strasbourg, 4-6 October 1999, organized by the Co-operation Group to Combat Drug Abuse and Illicit Trafficking in Drugs (Pompidou Group)*, 2000, Strasbourg
5. CONSILIUL EUROPEI, *Prisons, drugs and society: Conference co-organized by the Co-operation Group to combat Drug Abuse and Illicit Trafficking in Drugs (Pompidou Group) and the World Health Organisation, Health in Prison Project, Bern, 20-22 September 2001: proceedings*, Council of Europe Publishing, 2002, Strasbourg
6. JENICĂ DRĂGAN, GHE. ALECU, MARIANA TIPIȘCĂ, *Elemente introductive în dreptul drogurilor*, Ed. Dobrogea, 2001, Constanța
7. GHEORGHE ALECU, *Incriminarea traficului și consumului ilicit de droguri*, Ed. Europolis, 2004, Constanța
8. DIMA TRAIAN, *Infracțiuni contra sănătății publice prevăzute în legi extrapenale (cu referire la droguri)*, Ed. Lumina Lex, 2002, București
9. ALEXANDRU BOROI, NEAGU NOREL, VALENTIN RADU-SULTĂNESCU, *Infracțiuni prevăzute de legea nr. 143/2000 privind combaterea traficului și consumului ilicit de droguri*, Ed. Rosetti, 2001, București
10. RICHARD MUSCAT, DIRK J. KORF, JORGE NEGREIROS, DOMINIQUE VUILLAUME, *Tendances de la recherche sur les drogues*, Editions du Conseil de l'Europe, 2009, Strasbourg
11. OANA CHIRIȚĂ, *Traficul și consumul de droguri – (in)eficiență legislativă și (in)eficiență practică*, Caiete de drept penal, Anul VI, Iulie-Septembrie, Ed. C.H. Beck, 2010, București
12. EL DAR H. HASANOV, *Lupta împotriva infracționalității legate de droguri: aspect de drept internațional și comparat*, Paideia, București, 2002
13. JENICĂ DRĂGAN, *Incriminarea traficului ilicit de droguri*, Teză de Doctorat, Academia de Poliție "Alexandru Ioan Cuza", 1997, București
14. VASILE GABRIEL NIȚĂ, *Elemente de investigație criminalistică aplicate în cercetarea infracțiunilor din domeniul traficului și consumului ilicit de droguri*, Teză de doctorat, Universitatea București, Facultatea de Drept, 2005, București
15. OBSERVATORUL EUROPEAN PENTRU DROGURI ȘI TOXICOMANIE, *Raportul Anual 2011: situația drogurilor în Europa*
16. AGENȚIA NAȚIONALĂ ANTIDROG, *Raport național privind situația drogurilor în România, 2011*
17. GUVERNUL ROMÂNIEI, *Strategia Națională Anti-drog România 2005-2012*
18. *Legislația drogurilor: culegere de teorie și practică judiciară*, Ed. Moroșan, 2004, București
19. RALUCA MOCANU, *Infracțiuni legate de droguri: practică judiciară*, Ed. Hamangiu, 2007, București